

Anastàsia: impostura final

Sembla que els cineastes Don Bluth i Gary Goldman no estan disposats a permetre que la història faci malbé la seva millor historietta i per això han decidit ignorar-la. Només des d'aquesta perspectiva s'entén que Don Bluth i Gary Goldman assegurin impassibles que un dels objectius d'*Anastàsia*, el film de dibuixos animats produït per a la companyia Fox per competir amb la Disney, és de fer conèixer al públic infantil "els personatges de la Rússia tsarista" i, sobretot, el mite d'Anastàsia "la princesa russa mai trobada, la filla dels Romànov" (Declaracions d'un dels creadors, Gary Goldman, a Joaquín Ibarz. *La Vanguardia*, 29-12-97).

Podria semblar que Don Bluth i Gary Goldman no tenen necessitat de saber qui són i a què es dediquen personatges amb noms tan complicats com Aleksandr Avdonin o Borís Nèmtsov. Avdonin és l'historiador que l'any 1979 va localitzar la fossa comuna on havien enterrat els Romànov i que el 1991 en va fer possible l'exhumació; i Borís Nèmtsov és el president de la comissió governamental que ha identificat les restes dels Romànov i n'ha previst l'enterrament el propi 17 de juliol a Sant Petersburg. Però sí que Bluth i Goldman haurien de conèixer (i amb l'interès que han demostrat pel tema i amb els recursos que posseeixen no els en deuen haver faltat oportunitats) la investigació de sis anys que finalment ha resultat que els esquelets trobats a Ekaterinemburg són els dels Romànov. No hi ha els del tsàrevitx Aleix ni els de la gran duquesa Maria, però sí el d'Anastàsia, identificat tant per les proves informatitzades de mesures del crani com per l'ADN, un cop contrastat amb el de Felip d'Edimburg.

Sembla que un descobriment com aquest no hagi existit mai per als cineastes de la Fox. Com tampoc la prova d'ADN que confirmava que Anna Anderson Manahan, morta l'any 1984 i titular del mite de l'Anastàsia, era realment una camperola polonesa anomenada Franzisca Schanzkowska. (La prova va ser

l'eix d'un documental de la cadena britànica Channel 4, emès l'any 1996). La campanya de promoció comercial del film dels cineastes Don Bluth i Gary Goldman es recrea en una ambigüitat tan calculada que no permet de distingir entre la història, el mite i la ficció. Rasputín hi és presentat com un bruixot tan malvat com la marastra de *Blacaneu* o el jutge que apareix a *El geperut de Notre Dame*. Amb la diferència que Rasputín sí que va existir, com també la fatídica nit del 16 al 17 de juliol de l'any 1918 a Ekaterinemburg, quan Jakob Iurovski i el seu escamot van assassinar Anastàsia, amb els seus pares, germans i criats.

Ni la "històrica impostura" n'ha sortit sencera, del pas per la maquinària guionística pseudo-disneyana de Don Bluth i Gary Goldman: la falsa Anastàsia mai no va aparèixer l'any 1922 a París, sinó a Berlín, on va intentar de suïcidar-se tirant-se al canal de l'Spree. Ho relata fidelment el film *Anastàsia*, realitzat el 1957 per Fal Harnack i interpretat per Lili Palmer. El mateix 1957 Ingrid Bergman feia l'*Anastàsia* dirigida per Anatole Litvak, un drama tan hollywoodià com poc rigorós. Això sí, ambientat a París, com el film de dibuixos que s'anuncia.

L'*Anastàsia* de la companyia Fox s'estrenarà el pròxim mes de març i té assegurat l'èxit de taquilla dels mesos vinents; l'apoteosi podria arribar a coincidir amb l'enterrament, el juliol, de l'autèntica Anastàsia. Tot i el majestuós desplegament mediàtic de què és capaç la Rússia ieltsiniana per desplegar el funeral dels Romànov, res no podrà impedir que el film de la Fox i la cua que anuncia de contes, ninots, cromos, cançons i col·leccionables acabi fent creure a milions de ciutadans petits, i grans, que Anastàsia va ser "una princesa russa que va desaparèixer..." Potser sí que ja hi ha qui practica allò que la història s'ha acabat i que, del que en queda, cal treure'n profit. En dòlars, és clar. ■

LLIBERT FERRI

"La campanya de promoció comercial del film de dibuixos de la Fox es recrea en una ambigüitat tan calculada que no permet de distingir entre la història, el mite i la ficció."